

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/39/2025
Identifikačné číslo spisu: 8722201255
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8722201255.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej O. D., narodenej XX. U. XXXX, F., S. XXXX/XX, zastúpenej Ing. G. O., W., Q. XX, o vzájomnej žalobe o zaplatenie 2.566,80 eura, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17Csp/33/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 05. novembra 2024 č. k. 3CoCsp/16/2024 - 326, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 05. novembra 2024 sp. zn. 3CoCsp/16/2024 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. januára 2024 č. k. 17Csp/33/2022 - 283 žalobu zamietol (výrok I.), zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanej sumu 2.566,80 eura (výrok II.) a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že nie je daná aktívna vecná legitimácia žalobkyne. Podľa súdu prvej inštancie právny predchodca žalobkyne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v rozpore s § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), keď ju vyhlásil dňa 30. mája 2019. V prípade, ak nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, právny predchodca žalobkyne nemohol v súlade s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) platne postúpiť pohľadávku voči žalovanej na žalobkyňu.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že z obsahu zmluvy zistil, že v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) účinného k 16. augustu 2012 mal veriteľ povinnosť skúmať bonitu žalovanej, k čomu podľa súdu prvej inštancie neprišlo. Právny predchodca žalovanej sa neposúdením bonity žalovanej sám vystavil riziku, že žalovaná nebude spôsobilá s odbornou starostlivosťou plniť svoj záväzok. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že je poskytnutie úveru spotrebiteľovi bez dostatočného alebo kvalifikovaného preverovania jeho schopnosti

splácať úver ľahkomyseľnosťou dodávateľa, ktorá musí ísť jednoznačne na jeho ťarchu. V zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. tak nebol právny predchodca žalobkyne oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové plnenie spotrebiteľského úveru, teda nemohol platne vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti v § 9 ods. 2 písm. c), f), j) a k) zákona č. 129/2010 Z. z., preto sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa súdu prvej inštancie bolo v konaní z vykonaného dokazovania nesporné, že žalovaná zaplatila nad rámec poskytnutého úveru sumu 2.566,80 eura, pričom pokiaľ bola istina zaplatená, nebol dôvod zaviazat' žalovanú na plnenie. Vo vzťahu k vzájomnej žalobe tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že suma uhradená žalovanou nad rámec istiny, ktorú titulom bezúročnosti a bezpoplatkovosti nebola povinná platiť, je bezdôvodným obohatením ako neprávom prijaté plnenie.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, žalovanej ako v prevažnej miere úspešnej strane spor náhradu trov konania nepriznal, keď si náhradu neuplatnila.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 05. novembra 2024 č. k. 3CoCsp/16/2024 - 326 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. K námietke žalobkyne, že nie je pasívne vecne legitímovaná vydať žalovanej bezdôvodné obohatenie, keďže nie je tým subjektom, ktorý sa bezdôvodne obohatil (nad sumu 574,48 eura) odvolací súd uviedol, že samotným postúpením pohľadávky nedochádza k inej zmene záväzku ako v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami aj pre pôvodného veriteľa. Vo vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom nie je platnosť postúpenia právne významná. Súd prvej inštancie tak podľa odvolacieho súdu správne uzavrel, že je žalobkyňa pasívne vecne legitímovaná vydať žalovanej bezdôvodné obohatenie, keďže je osobou oprávnenou prijať od žalovanej ako spotrebiteľky plnenie poskytnuté na základe spotrebiteľskej zmluvy a rovnako musí niesť zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností, ktoré založilo právny dôvod pre vydanie bezdôvodného obohatenia.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že v prípade námietky premlčania, žalobkyňa túto z opatrnosti uplatnila až v odvolacom konaní, pričom žalobkyňa ani nepredložila žiadnu relevantnú argumentáciu a skutkové tvrdenia, na základe ktorých by bolo možné uplatnenú námietku posúdiť. Odvolací súd poukázal na to, že žalobkyňa mohla osobne na pojednávaní (na ktoré bola riadne a včas predvolaná) alebo formou písomného vyjadrenia predmetnú námietku uplatniť, čo však neučinila ani nezdôvodnila prípustnosť tejto novoty v odvolacom konaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odvolací súd danou námietkou žalobkyne nezaoberal.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP aplikujúc zásadu úspechu tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí žalovanej, ktorej však žiadne preukázateľné trovy nevznikli ani si ich neuplatnila, preto jej odvolací súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Podľa žalobkyne rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a to „...či ust. § 451 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník je potrebné vykladať tak, že osobou, ktorá sa na úkor iného obohatila je vždy len tá osoba, ktorá sa bezdôvodne obohatila - t. j. plnenie bez právneho dôvodu od oprávneného prijala - alebo možno za osobu, ktorá sa na úkor iného bezdôvodne obohatila považovať aj inú osobu, ktorá plnenie bez právneho dôvodu neprijala a nezískala tak majetkový prospech, ktorý by bolo potrebné v zmysle právnych predpisov vydať?“ Dovolací súd podľa žalobkyne pristupuje k výkladu § 451 OZ konštantne tak, že základným predpokladom pre vznik bezdôvodného obohatenia je vznik majetkového prospechu u obohateného a podstatou je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkon iného obohatil, toto obohatenie vydať tomu, na úkor koho bolo získané. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obdo/16/2008, sp. zn. 2Cdo/92/2010, sp. zn. 7Cdo/117/2011. Podľa žalobkyne sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe keď priznal nárok na vydanie bezdôvodného

obohatenia voči subjektu, ku ktorému nebolo preukázané žiadne majetkové obohatenie ani majetkový prospech. Dovolateľka tak považovala právne posúdenie za nezákonné a vzájomne si protirečiacie, keď na jednej strane súdy uzatvorili, že postúpenie pohľadávky bolo absolútne neplatným právnym úkonom a na druhú stranu priznávajú tomuto úkonu účinky jeho platnosti. Podľa žalobkyne je tak potrebné dovoláciu otázku vykladať tak (a o predmetnej otázke by mal dovolací súd rozhodnúť rovnako), že osobou, ktorá sa na úkor iného obohatila je vždy len tá osoba, ktorá sa bezdôvodne obohatila a nie subjekt, ktorá neprijal od žalovanej žiadne plnenie a nezískal žiadny majetkový prospech. Podľa žalobkyne rovnako žalovanej nič nebráni, aby podala žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia aj voči postupcovi, čím súdy vytvorili situáciu duplicitných uplatnení nárokov voči rôznym subjektom. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že nesúhlasí s právnym posúdením odvolacieho súdu a považuje ho za nepreskúmateľné, keďže súdy nižšej inštancie zaviazanie žalobkyne na plnenie z bezdôvodného obohatenia nedostatočne odôvodnili. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie podľa žalobkyne nie je zrejmé, aké zákonné ustanovenia súdy aplikovali, keď dospeli k záveru o pasívnej vecnej legitímácii žalobkyne k vydaniu bezdôvodného obohatenia ako si ich vyložili a vyhodnotili ich, a z akých dôvodov sa nestotožnili s argumentáciou žalobkyne. Rovnako žalobkyňa poukázala na to, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje aj výklad § 451 ods. OZ, ktorý úplne jasne a jednoznačne určuje, kto je pasívne vecne legitímovaným subjektom v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia. Z uvedených dôvodov má žalobkyňa za to, že je rozhodnutie odvolacieho súdu nepresvedčivé a arbitrárne. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že súd žalobkyňu na vydanie bezdôvodného obohatenia zaviazal nesprávne, keď neprihliadol na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa plnenie vôbec prijala. S poukazom na výpisy z účtu žalovanej ako i z platobnej histórie žalovaná uhrádzala splátky na bankový účet právneho predchodcu žalobkyne, pričom v konaní žalovaná nepreukázala, že je to práve žalobkyňa, ktorá sa mala na jej úkor bezdôvodne obohatiť. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd o predmetnej právnej otázke rozhodol v zmysle vyššie uvedených východísk, podľa ktorých subjektom povinným vydať bezdôvodné obohatenie je jedine ten subjekt, ktorý preukázane prijal plnenie bez právneho dôvodu, plnenie z neplatného právneho úkonu, plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, alebo ak prijal majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, alebo aj subjekt, za ktorého sa plnilo iným subjektom to, čo mal podľa práva plniť sám a požiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Žalobkyňa formálne vyvodzovala prípustnosť dovolania (okrem iného) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli námietky, že dovolací súd (i) nesprávne rozhodol o jej pasívnej vecnej legitímácii vo vzťahu k vzájomnej žalobe vydať žalovanej bezdôvodné obohatenie, pričom jeho prijatie nebolo preukázané, a (ii) neoprávnene použil judikáтуру najvyššieho súdu týkajúcu sa primeraného finančného zadostučinenia, ktorá podľa dovolateľky nie je analogicky aplikovateľná na inštitút bezdôvodného obohatenia. Ďalej tvrdí, že (iii) rozhodnutie súdu je nedostatočne odôvodnené, neuvádza aplikované zákonné ustanovenia ani spôsob vyhodnotenia jej argumentov, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a (iv) súd postupoval arbitrárne a

neprehľadne, čím nezabezpečil transparentnosť a presvedčivosť rozhodnutia.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10).

10. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného -ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

12. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

13. Podľa § 387 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (odsek 2); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odsek 3).

14. Jedným zo záverov už dostatočne stabilizovanej judikatúry dovolacieho súdu je aj ten, že možnosť plného stotožnenia sa odvolacieho súdu s odôvodnením ním preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie a s obmedzením sa na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (ako pravidlo) a súvisiaca možnosť doplnenia (odvolacím súdom) na zdôraznenie správnosti napadnutého

rozhodnutia ďalších dôvodov (tu možnosť majúca obvykle skôr povahu výnimky z pravidla, ktorej uplatnenie prichádza do úvahy podľa toho, aký argumentačný priestor súd prvej inštancie úplnosťou svojej argumentácie odvolaciemu súdu ponechá, resp. vytvorí) sú síce súčasťou úpravy slovenského civilného procesu už spreď čias nadobudnutia účinnosti CSP (tu pre prípad záujmu porovnaj § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, platného a účinného do 30. júna 2016 vrátane), v rámci rekodifikácie však zákonodarca do textu zákona výslovne vniesol aj to, čo už v skoršom čase bolo možné (a tiež nutné) vyvodit' z logiky úpravy a jej účelu a čoho podstatu možno vyjadriť tak, že možnosť praktického prevzatia argumentácie súdu prvej inštancie odvolacím súdom nezbavuje odvolací súd povinnosti hoc aj len veľmi stručne a úmerne okolnostiam konkrétneho prípadu reagovať na argumentáciu z odvolania (prinajmenšom tak, že sa poukáže na tie odvolacie námietky, ktoré sú iba opakovaním už súdom prvej inštancie neprijatej argumentácie, ku ktorej však takýto súd zaujal adresné stanovisko), alebo aspoň objektívne zrozumiteľne vysvetlil, prečo bola bez právneho významu a v prípade iných námietok odvolací súd ozrejmi, prečo spôsob nazerania na problém neboli spôsobilé ovplyvniť. Tým samozrejme nie je (a ani nemôže byť) myslené, že odvolateľovi musí byť dané za pravdu, ale že musí dostať objektívne zrozumiteľnú odpoveď na svoj špecifický argument.

15. I vzhľadom na uvedené v predchádzajúcom bode, je dôležité si uvedomiť, že i keď v prípadoch stotožnenia sa odvolacieho súdu s odôvodnením ním preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie s obmedzením sa na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď späťnosť potvrďzovaného a potvrďzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstojí ako ním potvrďené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody).

16. V danom prípade odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

16.1. Súď prvej inštancie vo vzťahu k vzájomnej žalobe dospel k záveru o jej opodstatnenosti, ktorý však odôvodnil len stručne, keď uviedol, že žalovaná nad rámec istiny žalobkyni uhradila sumu 2.566,80 eura, ktorú nebola povinná plniť z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Súď preto titulom bezdôvodného obohatenia zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanej uvedenú sumu ako neprávom prijaté plnenie (bod 38. odôvodnenia).

16.2. V podanom odvolaní žalobkyňa vo vzťahu k vzájomnej žalobe namietala nesprávne právne posúdenie veci, ako aj nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie v otázke vzniku bezdôvodného obohatenia. Podrobne odôvodnila svoj záver o nepreukázaní, resp. nemožnosti vzniku bezdôvodného obohatenia, a to aj s prihliadnutím na otázku dôkazného bremena. Zároveň poukázala na dôvody, pre ktoré nie je daná jej pasívna vecná legitímácia vo vzťahu k vzájomnej žalobe, pričom argumentovala výkladom § 451 ods. 1 a 2 OZ, a napokon uplatnila aj námietku premlčania.

16.3. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súď sa k námietke pasívnej vecnej legitímácie žalobkyne vo vzťahu k vzájomnej žalobe vyjadril tak, že v podstatnom citoval rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/237/2021 z 30. marca 2023 a následne konštatoval, že samotným postúpením pohľadávky nedochádza k inej zmene záväzku ako v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijat' plnenie s účinkami aj pre pôvodného veriteľa. Vo vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom nie je platnosť postúpenia právne významná. Podľa odvolacieho súdu súď prvej inštancie správne právne uzavrel, že žalobkyňa je v súvislosti so vzájomnou žalobou pasívne vecne legitímovaná na vydanie bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že ide o osobu oprávnenú prijat' od žalovanej ako spotrebiteľa plnenie poskytnuté na základe spotrebiteľskej zmluvy, a preto musí niešť aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností (bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru), ktoré založilo právny dôvod pre vydanie bezdôvodného obohatenia (bod 23. odôvodnenia). V bode 25. odôvodnenia sa odvolací súď zaoberal aj námietkou premlčania.

16.4. Dovolací súď po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súď síce formálne postupoval podľa

§ 387 ods. 1 a 2 CSP, keď sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a napadnutý rozsudok potvrdil, avšak tento postup ho nezbavoval povinnosti vyplývajúcej z § 387 ods. 3 CSP, teda riadne a presvedčivo sa vysporiadať s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne. Zo spisu pritom vyplýva, že žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k priznaniu plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, a tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k samotnému vzniku bezdôvodného obohatenia, nepreukázanie prijatia plnenia a absenciu svojej pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na § 451 OZ. Odvolací súd sa však s uvedenými námietkami nevysporiadal spôsobom zodpovedajúcim požiadavkám na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalobkyne vo vzťahu k vzájomnej žalobe sa obmedzil na citáciu rozhodnutia najvyššieho súdu bez jeho prepojenia na okolnosti danej veci a všeobecné konštatovanie o správnosti právneho záveru súdu prvej inštancie, bez toho, aby konkrétne reagoval na argumentáciu žalobkyne, ktorá spochybňovala samotnú existenciu bezdôvodného obohatenia a splnenie jeho zákonných predpokladov. Odvolací súd zároveň neuviedol, z ktorých konkrétnych zákonných ustanovení pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie žalobkyne vo vzťahu k vzájomnej žalobe vychádzal, akým spôsobom tieto ustanovenia vyložil a akými úvahami sa riadil pri ich aplikácii na zistený skutkový stav, hoci tak bol povinný urobiť, najmä za situácie, keď súd prvej inštancie túto otázku náležite neodôvodnil. Absentuje tak najmä jasná identifikácia a výklad relevantných ustanovení upravujúcich bezdôvodné obohatenie, predovšetkým § 451 a nasl. OZ, ako aj vysvetlenie, na základe akých konkrétnych skutkových zistení dospel k záveru, že žalobkyňa je vo vzťahu k vzájomnej žalobe subjektom povinným na vydanie bezdôvodného obohatenia. V odôvodnení rozhodnutia tak chýba prepojenie medzi skutkovými zisteniami, právnou kvalifikáciou a aplikovanými právnymi normami, najmä pokiaľ ide o posúdenie, kto sa mal na úkor koho bezdôvodne obohatiť, a prečo má byť práve žalobkyňa nositeľom povinnosti na jeho vydanie. Takýto nedostatok odôvodnenia znemožňuje preskúmanie správnosti právnych záverov súdov nižších inštancií a robí ich rozhodnutia v tejto časti nepreskúmateľnými.

17. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne, resp. nekonštatuje jej irelevantnosť, poruší tým základné právo na súdnu ochranu garantované podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (porov. napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentmi odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, dochádza tým k porušeniu práva účastníka konania na spravodlivý proces (porov. II. ÚS 120/2020).

18. V preskúmvanej veci odvolací súd neposkytol dovolateľke náležitú, konkrétnu a zrozumiteľnú odpoveď na jej podstatné tvrdenia uvedené v odvolaní. Odôvodnenie jeho rozhodnutia pritom musí predstavovať dostatočný podklad aj pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu. Ak rozhodnutie dovolacieho súdu neobsahuje náležitosti vyžadované ustanovením § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie strane sporu odníma možnosť účinne realizovať jej procesné práva, a tým v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces, čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP.

19. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že jeho zrušujúce rozhodnutie nie je vyjadrením záveru o vecnej správnosti alebo nesprávnosti právnych záverov dovolacieho súdu, ani o dôvodnosti uplatneného nároku. Dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia je výlučne jeho nepreskúmateľnosť spočívajúca v nedostatku riadneho, presvedčivého a logicky konzistentného odôvodnenia, ktorá znemožňuje jeho vecný prieskum v dovolacom konaní.

20. Súčasťou konštantnej judikatúry dovolacieho súdu v prípadoch kumulácie dôvodov dovolania (a ich prípustnosti) podľa § 420 aj § 421 CSP je záver, že pri konštatovaní výskytu namietanej vady zmätočnosti (vedúcej k obligatórnemu kasačnému rozhodnutiu) sa už dovolací súd prípadným nesprávnym právnym posúdením veci nezaoberá (a teda v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci principiálne ani nehľadá správnu odpoveď na dovolaním nastolenú právnu otázku či aj viac takých otázok) a to aj vzhľadom k novej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, upozorňujúcej aj

na ústavný rozmer zaujímajúc stanovisk najvyššieho súdu k právnym otázkam nastoľovaným dovolaniami v takýchto prípadoch. Napriek uvedenému sa javí byť vhodné, aby odvolací súd v rámci nového rozhodnutia primerane reagoval (aj) na tieto žalobkyňou v dovolaní nastolené právne pripomienky (pokiaľ budú príčinné k nosným právnym dôvodom a pokiaľ doteraz súdy na ne nereagovali, pozn.), a to v záujme presvedčivosti a jednoznačnosti svojho rozhodnutia.

21. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.